

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання власників підприємств цікавлять питання отримання прибутку у поточному періоді та його максимізації у довгостроковому періоді. При цьому на перший план виходять проблеми, пов'язані з ефективністю управління прибутком, які на даний час є надзвичайно актуальними.

Проблеми стратегічного управління прибутком підприємства, його довготермінової прибуткової діяльності досліджували українські та зарубіжні вчені, а саме: З. М. Астапенко, В.І. Блонська, В. І. Бариленко, М. І., Бокамова, Ю. В. Богатіна, І. І. Мазурова, О. В. Медведєва, С. А. Мухіна, В. Ф. Палій, С. Ф. Покропивний, А. М. Цигічко, В. Г. Швець, Юрчишина Л.В. О. І. Ященко та ін.

Формування та створення ринкової економіки потребує від підприємств України раціонального і економічно обґрунтованого підходу до планування своєї діяльності, до визначення стратегії фінансової і виробничої політики, аналізу й оцінки отриманих результатів. Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування [2]. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або, принаймні, стабілізацію його на певному рівні протягом визначеного періоду часу.

Дослідження прибутковості підприємства включає розгляд його виникнення в процесі формування, функціонування у сфері обміну і розподілу та використання для нагромадження капіталу (капіталізації прибутку). Особливо важливими ці питання стають для підприємств, де у довгостроковому періоді прибутковість не підвищувалась, або які функціонують збитково. Для виходу з даної ситуації необхідно дослідити прибутковість підприємства як цілісну систему, її складові, їх безпосередню взаємодію задля розвитку підприємства та забезпечення високої результативності його функціонування; розглянути сучасні альтернативні методи підвищення прибутковості та заходи щодо їх впровадження.

На основі даних таблиці 1 проаналізуємо прибутковість українських підприємств за галузями діяльності у 2009-2013 роках.

Аналітичні дані таблиці 1 свідчать, що за останні п'ять років спостерігається позитивна динаміка розміру прибутку вітчизняних підприємств в абсолютному вимірі. Так, якщо в 2009 році валовий прибуток всіх підприємств становив 346676,0 млн. грн., то в 2013 році вони отримали валово-

вий прибуток у сумі 488668,0 млн. грн., що на 40,95 % більше, ніж у 2009 році.

Таблиця 1

Розподіл обсягів валового прибутку, змішаного доходу українських підприємств за галузями діяльності, млн. грн.

	2009	2010	2011	2012	2013
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	51861	65410	75394	88454	85685
Добувна промисловість	18826	36745	47297	52825	51912
Переробна промисловість	59827	58290	63652	50241	48293
Виробництво й розподіл електроенергії, газу та води	11916	9590	13139	13153	21082
Будівництво	6663	16672	19309	16674	15783
Торгівля	80233	92773	102728	115839	115839
Транспорт та зв'язок	47288	53200	64889	63668	52654
Освіта	4703	5015	5628	5280	5852
Охорона здоров'я й соціальна допомога	5594	6654	6496	7412	7795
Інші види економічної діяльності	110614	112044	114622	111802	123882
Оплата послуг фінансових посередників	-50849	-45814	-45688	-45649	-40109
Усього	346676	410579	467466	479699	488668

На рисунку 1 показано динаміку обсягів валового прибутку за галузями діяльності у 2009-2013 рр.

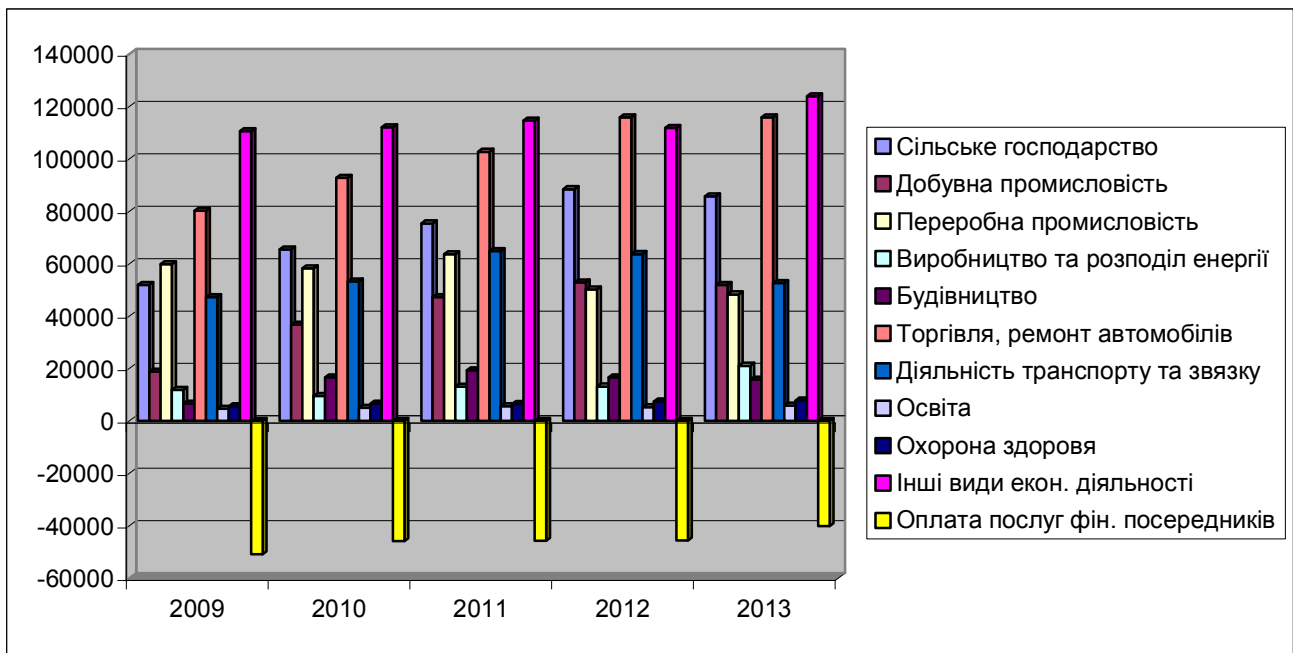

Рис. 1 Динаміка обсягів валового прибутку, змішаного доходу українських підприємств за галузями діяльності у 2007-2011 рр., млн. грн.

Як свідчать дані рис.1, динаміка прибутку має позитивний характер. Не зважаючи на це, основною причиною негативних фінансових результатів діяльності підприємств в Україні у попередніх роках є, на наш погляд, недосконалість або систематична відсутність побудови управління прибутком, що базується на детальному аналізі як зовнішніх, так і внутрішніх чинників впливу.

До основних завдань управління розподілом прибутку підприємства можна віднести: забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства; забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку у відповідності зі задачами розвитку підприємства в майбутньому періоді; забезпечення ефективності програм участі персоналу в прибутках підприємства [3].

Політика управління розподілом прибутку підприємства повинна відображати основні вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечувати підвищення його ринкової ціни, формувати необхідні обсяги інвестиційних ресурсів, забезпечувати матеріальні інтереси власників та працівників [1]

Процес управління прибутком підприємства має відбуватися в певній послідовності з метою реалізації головної мети та основних завдань цього управління.

Розробка стратегії управління підприємством повинна бути спрямована на вдосконалення механізму формування прибутку. Ефективне

управління прибутком дозволить підприємству отримати бажаний рівень прибутковості.

Список використаних джерел:

1. Блонська В. І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства / В. І. Блонська, О. І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – № 18.1. – С. 122–128.
2. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. — Вид. 2-ге, перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2000.— 528 с.
3. Юрчишина Л.В. Моделювання прибутку на підприємстві / Л.В. Юрчишина // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 2, т. 3. –С. 88-93.
4. Офіційний web-сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

*Бортник Оксана,
студентка групи ОАс-51*

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Сфера взаємодії суспільства і природи відіграє важливу роль, оскільки ігнорування законів природи призводить до погіршення якості оточуючого середовища. Такі відносини підрозділяють на три групи: природокористування, охорона навколишнього середовища і забезпечення екологічної безпеки.

Екологічна безпека являє собою систему заходів, що спрямовані на захист життєво важливих інтересів людини від несприятливого впливу навколишнього середовища в результаті господарської чи іншої діяльності. На відміну від охорони навколишнього природного середовища, де безпосереднім об'єктом є окремі екологічні системи (природні комплекси), об'єктом заходів стосовно екологічної безпеки є людина, її генетичний фонд, економічні, екологічні та духовні інтереси.

Одним з нових інструментів, що дозволяють ефективно регулювати еколого-економічні відносини з дотримання вимог екологічної безпеки, є екологічний аудит (ЕА).

В умовах сталого розвитку економіки екологічний аудит є важливим механізмом системи управління навколишнім середовищем та інструментом регулювання еколого-економічних відносин. З посиленням вимог до природоохоронної діяльності та граничних нормативів природокористу-